

> RETOURADRES Postbus 1992, 6201 BZ Maastricht

Aan de fractie van D66
de heer G. Mertens
de heer P. van de Kandelaar

BEZOEKADRES
Mosae Forum 10
6211 DW Maastricht

POSTADRES
Postbus 1992
6201 BZ Maastricht

ONDERWERP
Schriftelijke vragen inzake reclame-uitingen op
Rijks- gemeentelijke monumentale panden
BEHANDELD DOOR
FHP (Frank) Konings

DATUM
28 oktober 2025
Verzonden: 28-10-2025
TELEFOONNUMMER
043 350 4464

BIJLAGEN
--
ONZE REFERENTIE
2025.03244

E-MAILADRES
Frank.Konings@maastricht.nl

FAXNUMMER

UW REFERENTIE

Geachte heren Mertens en Van de Kandelaar,

Onderstaand treft u de beantwoording aan van de schriftelijke vragen die uw fractie gesteld heeft.

Vraag 1:

Wat is het huidige beleid van de gemeente Maastricht ten aanzien van reclame-uitingen op rijksmonumenten, gemeentelijke monumenten en culturele historische panden?

Antwoord 1:

In de geldende Welstandsnota Maatwerk in Kwaliteit, Hoofdstuk 5 (pagina 127-151) zijn op basis van het gebied waarin een pand gelegen is, specifieke eisen opgenomen. Voor de binnenstad gelden bijvoorbeeld, op basis van hoofdstuk 5 van de Welstandsnota (pagina 127-151), hoge eisen aan reclame-uitingen binnen de historische omgeving. Met name voor het beschermd stadsgezicht zijn duidelijke voorschriften geformuleerd die toezien op de hoeveelheid, schaal en kwaliteit van reclame-uitingen op panden binnen dit gebied:

Deze terughoudende benadering is erop gericht het karakter van de historische stad te behouden en visuele vervuiling te voorkomen."

Daarnaast zijn in het geval van rijksmonumenten, gemeentelijke monumenten en culturele historische panden, richtlijnen opgenomen in de gemeentelijke restauratierichtlijnen (2011. O.a. dat reclame voorzieningen geïntegreerd dienen te zijn in de architectuur van het pand, dus geen afbreuk doen aan de kwaliteit van het monument. Daarnaast worden aan de reclame hoge eisen gesteld qua hoeveelheid, omvang en vormgeving, die tevens beperkingen inhouden om wildgroei te voorkomen.

Vraag 2:

Op welke wijze wordt bij het verlenen van vergunningen voor reclame-uitingen rekening gehouden met het behoud van het historische en esthetische karakter van monumentale panden?

Antwoord 2:

In de Welstandsnota wordt benadrukt dat reclame-uitingen altijd zorgvuldig moeten worden geïntegreerd in de gevelarchitectuur van het pand. De Welstands- en Monumentencommissie (WMC), bestaande uit deskundige architecten met ruime ervaring op het gebied van monumentenzorg, beoordeelt aanvragen nauwgezet aan deze uitgangspunten.

DATUM
28 oktober 2025

Ook collega's van het team Cultureel Erfgoed zijn betrokken bij de beoordeling van de technische uitvoering. Ook wordt beoordeeld in hoeverre het toevoegen of vervangen/veranderen van een reclame niet leidt tot een aantasting van monumentale waarden in de breedste zin, zowel qua uitstraling alsook materiaal technisch.

Bij de beoordeling wordt uitgegaan van een optimale technische, visuele en reclame technische afstemming op het gebouw en de omgeving. De nadruk ligt op het versterken van het stedenbouwkundig en architectonisch ensemble, waarbij commerciële belangen ondergeschikt zijn aan de ruimtelijke kwaliteit.

Vraag 3:

Kan het college aangeven hoeveel vergunningen de afgelopen vijf jaar zijn verleend voor reclame-uitingen op of aan Rijksmonumenten, gemeentelijke monumenten en cultuurhistorische monumentale panden? Zo ja, ontvangen graag een gedetailleerd overzicht. Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3:

Een ruwe analyse toont dat vanaf 2020 naar schatting 80 omgevingsvergunningen werden verleend welke hoofdzakelijk of enkel betrekking hadden op reclamevoering op/aan/in cultureel erfgoed.

In veel gevallen wordt handelsreclame echter niet als zelfstandige activiteit aangevraagd, maar als onderdeel van renovaties (van bijv. gevels, winkelpuien en kozijnen) en/of functiewijzigingen. In het huidige zaaksysteem kunnen deze onderdelen niet worden gecategoriseerd. Het nauwkeurig in kaart brengen van deze aantallen zou het handmatig bestuderen van alle ca. 1100 aanvragen voor monumentactiviteiten sinds 2020 vergen.

Vraag 4:

Wordt bij de beoordeling van aanvragen onderscheid gemaakt tussen tijdelijke en permanente reclame-uitingen? Zo ja, hoe?

Antwoord 4:

Ja, er wordt onderscheid gemaakt tussen tijdelijke en permanente reclame-uitingen, zowel in de Welstandsnota als in de beoordeling door de commissie. Waarbij voorop gesteld moet worden dat tijdelijke reclame geen permanente schade aan een monument mag toebrengen of tot gevolg mag hebben.

Tijdelijke reclame-uitingen worden in de regel niet standaard voorgelegd aan de Welstands- en Monumentencommissie (WMC). Uitzondering hierop vormen jaarlijks terugkerende tijdelijke uitingen zoals TEFAF-reclame of kerstverlichting. Deze worden wél besproken en beoordeeld door de commissie, waarbij de criteria uit hoofdstuk 5 van de Welstandsnota leidend zijn.

Voor andere tijdelijke reclame-uitingen, zoals vlaggen en banieren voor evenementen, gelden specifieke regels:

Permanente reclame-uitingen worden altijd getoetst aan de welstandscriteria, waarbij integratie in het architectonisch beeld, terughoudendheid in vormgeving en afstemming op het stadsbeeld centraal staan.

DATUM
28 oktober 2025

Vraag 5:

Hoe wordt toezicht gehouden op niet-vergunde of in strijd met het bestemmingsplan aangebrachte reclame-uitingen op historische panden?

Antwoord 5:

Het toezicht en handhaving op niet-vergunde of in strijd met bestemmingsplan aangebrachte reclame-uitingen op historische panden wordt uitgevoerd volgens het Beleidsplan VTH-taken Omgevingsrecht Maastricht en het Uitvoeringsprogramma VTH Taken 2025 Maastricht. Bij constatering door melding of eigen waarneming van deze reclame-uitingen wordt de situatie in onderzoek genomen en bij sprake van een overtreding wordt gehandhaafd.

Vraag 6:

Zijn er gevallen bekend waarbij reclame-uitingen schade hebben veroorzaakt aan de monumentale waarde of uitstraling van een pand? Zo ja, wat is er met deze situaties gedaan?

Antwoord 6:

Er zijn geen gevallen bekend waarbij illegaal aangebrachte reclameaanduidingen op grote wijze schade hebben veroorzaakt aan een monument. Voor het bevestigen van reclame-uitingen en bekabeling voor verlichting, wordt wel veelvuldig in hardstenen en bakstenen gevelonderdelen geboord.

Vraag 7:

Wat is de rol van de welstandscommissie of een erfgoedcommissie bij het beoordelen van aanvragen voor reclame-uitingen op historische panden?

Antwoord 7:

De Welstands- en Monumentencommissie (WMC) heeft een adviserende rol richting het college van burgemeester en wethouders. Zij beoordeelt of een reclame-uiting voldoet aan de redelijke eisen van welstand en of deze past binnen het geldende welstandsbeleid en formuleert een advies voor het college. Dit gebeurt op basis van de criteria zoals vastgelegd in de Welstandsnota 2018.

Bij de beoordeling van reclame-uitingen op historische panden kijkt de commissie niet alleen naar de algemene regels, maar ook naar de specifieke context van het pand en de omgeving. De commissie heeft nadrukkelijk de ruimte om per individueel geval te beoordelen of een afwijking van de standaardcriteria gerechtvaardigd is, mits het resultaat esthetisch verantwoord is en past binnen het karakter van het pand en de straatwand (zie hiervoor pagina 129 van de welstandsnota).

Bijvoorbeeld: als zich boven de entree van een monumentaal pand een waardevol ornament bevindt, kan het wenselijk zijn om af te wijken van het voorschrift dat reclame boven de entree geplaatst moet worden. In zo'n geval kan de commissie adviseren om de reclame op een alternatieve, minder storende plek aan te brengen. Deze afweging vereist een kritische beoordeling van de ontwerpkeuzes per individueel plan.

De commissie zoekt dus naar een balans tussen het publieke belang van het stadsbeeld en de functionele wensen van de aanvrager. Deze contextgerichte benadering is essentieel in een stad als Maastricht, waar elk monumentaal pand unieke kenmerken heeft.

DATUM
28 oktober 2025

Vraag 8:

Ziet het college aanleiding om het huidige beleid aan te scherpen of actualiseren gelet op de toename van visuele reclame in de binnenstad? Zo nee, graag een gemotiveerde onderbouwing waarom niet? Zo ja, dan ontvangen we graag een plan van aanpak hoe men het beleid gaat aanscherpen, met tijdslijn.

Antwoord 8:

Zoals in de beantwoording van vragen 1, 2 en 4 is te lezen beschikt het college middels de gemeentelijke welstandsnota alsmede de restauratierichtlijnen over duidelijk en eenduidig beleid en hieruit volgende criteria. Wij zijn momenteel aan de slag met een algehele actualisatie van de monumentenaanpak/restauratierichtlijnen. Daarnaast staat voor 2026 de actualisatie van de Welstandsnota op de planning. Natuurlijk zal hierbij ook gekeken worden naar het beleid c.q. de criteria voor reclame-uitingen. Uw raad zal over beide beleidsstukken op gezette momenten worden geïnformeerd en in de veranderingen worden meegenomen. Zo zal op 1 oktober aanstaande een monumentenwandeling plaatsvinden.

Vraag 9:

Op welke wijze worden ondernemers geïnformeerd over de regels en beperkingen met betrekking tot reclame-uitingen op monumenten? En hoe zijn de interne gemeentelijke afdelingen op de hoogte van de regels en beperkingen?

Antwoord 9:

Informatievoorziening voor burger en/of ondernemer

Op de website van de gemeente Maastricht is een visueel reclamevoorbeeldenboek beschikbaar. Hierin wordt met duidelijke illustraties en 3D-impressies getoond welke vormen van reclame passend zijn binnen de historische binnenstad en welke uitingen juist ongewenst zijn. De voorbeelden maken inzichtelijk hoe reclame-uitingen eruit kunnen zien wanneer ze voldoen aan de criteria uit de Welstandsnota. Daarnaast wordt met beeldmateriaal toegelicht welke negatieve effecten kunnen ontstaan bij een overdaad aan reclame, zoals visuele vervuiling en aantasting van het straatbeeld.

Interne kennisdeling

Binnen de gemeentelijke organisatie is er goede afstemming tussen de betrokken afdelingen. Het vergunningenteam is goed op de hoogte van het geldende reclamebeleid, mede dankzij de regelmatige instroom van aanvragen en het directe contact met het secretariaat van de Welstandscommissie. Ook de adviseurs Cultureel Erfgoed zijn goed geïnformeerd over de relevante criteria. Zij werken nauw samen met het secretariaat en de commissie en leveren inhoudelijke adviezen over de effecten van reclame-uitingen op monumentale panden.

Vraag 10:

Is het college bereid om – in samenwerking met betrokken erfgoedinstellingen – een publiekscampagne te starten voor behoud van het historische straatbeeld in relatie tot reclame-uitingen?

Antwoord 10:

Op dit moment nog niet.

In de welstandsnota "maatwerk in kwaliteit" staan de regels over het voeren van reclame uitvoerig beschreven. Tevens is er een reclamevoorbeeldenboek waarin de regels uit de welstandsnota zowel tekstueel als visueel zijn uitgelegd.

DATUM
28 oktober 2025

De welstandsnota en het reclamevoorbeeldenboek staan op de website van de gemeente Maastricht en worden actief gedeeld als eigenaren of ondernemers vragen hierover hebben. Het voornemen is om de welstandsnota te vernieuwen. Dit kan ook het moment zijn waarop er een nieuwe publiekscampagne gestart zou kunnen worden.

Hoogachtend,

Namens het college van burgemeester en wethouders van Maastricht,

Johan Pas
Wethouder Wonen, Onderwijs, Arbeidsmarkt, Studentenstad en Welstand

Schriftelijke vragen